

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра журналістики та нових медіа

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Радіовиробництво

Напрямок підготовки 6.030301 Журналістика

Гуманітарний інститут

2015 – 2016 навчальний рік

Робоча програма з «Радіовиробництва» для студентів за напрямом підготовки 6.030301 «Журналістика», галузі знань 0303 «Журналістика та інформація», освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», 2014 року - 33 с.

Розробники: *Карпінська Юлія Миколаївна*, старший викладач кафедри журналістики та нових медіа; *Журавська Оксана Валеріївна*, старший викладач кафедри журналістики та нових медіа;

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української літератури, компаративістики і соціальних комунікацій

Протокол від «27» серпня 2015 року № 1

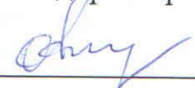
Завідувач кафедри української літератури, компаративістики і соціальних комунікацій

_____ (Нестерук Ю.)

Структура програми типова

Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора Гуманітарного інституту з навчальної роботи

_____ (О.В. Єременко)

© КУБГ, 2015 рік
© Карпінська Ю.М., 2015 рік
© Журавська О.В., 2016 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.	4
Структура програми навчальної дисципліни.....	7
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	8
III. Програма.	10
Змістовий модуль I.	10
Змістовий модуль II.	11
Змістовий модуль III.	12
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Радіовиробництво».....	13
V. Плани семінарських занять.	14
VI. Система поточного та підсумкового контролю.....	25
VII. Методи навчання.	28
VIII. Методичне забезпечення курсу..	29
IX. Питання до іспиту.....	30
X. Рекомендована література.....	31
Основна.	31
Додаткова.	32

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма курсу «Радіовиробництво» ставить за мету познайомити студентів із специфікою радіожурналістики; історією виникнення і розвитком радіомовлення; освоїти особливості програмування державного і комерційного радіо; вивчити жанри радіомовлення; познайомити з творчим процесом створення передач, з системою управління радіокомпанією; визначити проблеми сучасної радіожурналістики.

Задачі курсу – студенти повинні оволодіти правилами озвучення текстів для радіоефіру; навичками мовної і психологічної підготовки до ефіру; навчитися створювати передачі власної концепції і розробки; дізнатися про специфіку роботи в різних жанрах радіомовлення. Особлива увага приділяється технічній і лінгвістичній підготовці. Студентам надаються необхідні навчальні знання про сучасну техніку радіомовлення. Знайомляться з технічним обладнанням на базі навчальної радіостудії. Освоюють комп'ютерний монтаж, зведення запису, звукову реалізацію передачі в записі і в прямому ефірі. Передбачається вивчення основних питань радіомовлення: його функції, структура, організація, специфіка, різновиди жанрів, форми мовлення, методи і прийоми підготовки передач.

Мета курсу – познайомити студентів із специфікою радіожурналістики, історією виникнення і розвитком радіожурналістики, вивчити жанри радіомовлення, познайомити з творчим процесом створення передач, визначити проблеми сучасної радіожурналістики.

Програма курсу передбачає читання лекцій, проведення практичних, лабораторних занять, виконання поточного контролю, а також активні форми навчання (тести, ситуативні задачі, тематичні ігри, дискусії). Передбачається активне використання навчальної радіостудії, де студенти можуть не лише ознайомитися з необхідними аудіозаписами, але й практично використовувати отриманні на лекціях теоретичні знання, створюючи свої передачі.

Під час вивчення курсу «Радіовиробництво» **студенти повинні знати:**

- історію розвитку і становлення радіомовлення в Україні;

- жанри і форми радіомовлення;
- продуктивні моделі створення радіоматеріалів різних жанрів;
- основи техніки запису і монтування різних передач;
- особливості створення і озвучення радіоматеріалів;
- специфіку використання виражальних засобів на радіо;
- як привернути увагу радіослухачів.

студенти повинні вміти:

- складати сценарний план передачі;
- розробляти концепцію програм;
- правильно озвучувати матеріал для радіопередачі (дикція, чітка, правильна вимова);
- працювати у прямому ефірі;
- змістовно проводити інтерв'ю;
- з урахуванням всіх критерій і правил, створювати матеріали різних жанрів для випуску в ефір змістовних і цікавих передач;
- працювати з технікою (диктофон).

студенти повинні володіти:

- методами мовного впливу при записі передач;
- культурою і технікою мови;
- основами технічного і художнього монтажу;
- знаннями техніки радіомовлення і технології створення радіопередач, як необхідною умовою професійної підготовки радіожурналіста.

Для оптимізації знань студентам рекомендується отримані на лекціях знання закріплювати практичною роботою на семінарах. Особливе значення має робота при створенні навчальних інформаційних матеріалів, інтерв'ю, репортажів.

Формами поточного контролю є домашні завдання для самостійної роботи, які розглядаються, прослуховуються і обговорюються в групі.

Вимоги до виконання самостійних робіт: самостійна робота передбачає

знайомство з рекомендованою літературою, її конспектуванням; підготовка докладів по запропонованим темам, а також виконання різних індивідуальних, групових, творчих і дослідницьких завдань сформульованих викладачем.

Під час вивчення предмету передбачається активне використання радіостудії, звукової аудиторії для проведення студентами презентацій, самостійних, дослідницьких робіт.

Студенти впродовж семестру мають підготувати і записати 10 радіоматеріалів різних жанрів: авторська передача, інтерв'ю – інформаційне або проблемне, репортаж, кореспонденція, коментар, замальовка або замітка, інформаційний блок (новини), або випуск тематичної передачі, бесіда, огляд. Необхідно також ознайомитися зі структурою радіоредакції, з особливостями її роботи, концепцією, програмною політикою.

Методика занять: лекції; бесіди, практичні, лабораторні заняття, доповіді; прослуховування і обговорення радіопередач; написання і запис студентами програм власної концепції і розробки; прослуховування і обговорення навчальних завдань; відвідування радіостанцій; ознайомлення студентів з елементарними навиками роботи з радіоапаратурою. Студенти виконують впродовж курсу завдання для самостійної роботи, що передбачають закріплення знань, отримання навиків створення радіопередач, формують уявлення про роботу радіожурналіста.

Робочу навчальну програму укладено згідно вимог кредитно-модульної системи організації навчання.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 144 год., із них 20 год. – лекції, 22 год. – практичні заняття, 6 год. – модульні контрольні роботи, 60 год. – самостійна робота, 36 год. – семестровий контроль.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Радівиробництво» завершується екзаменом.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: аудіозаписи, радіопередачі, сценарні плани, державні і комерційні радіостанції.

Таблиця 1

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>4 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>3 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>144 години</i></p> <p>Тижневих годин: <i>4 години</i></p>	<p>Шифр та назва галузі <i>0303 «Журналістика та інформація»</i></p> <p>Шифр та назва спеціальності: <i>6.030301 «Журналістика»</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>«бакалавр»</i></p>	<p>Нормативна Рік підготовки: 3.</p> <p>Семестр: 5.</p> <p>Аудиторні заняття: 42 годин, з них Лекції (теоретична підготовка): <i>20 годин</i> Практичні заняття: <i>22 годин</i></p> <p>Самостійна робота: <i>60 годин</i></p> <p>Модульні контрольні роботи: 6 год.</p> <p>Вид контролю: <u>екзамен 36 годин</u></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий модульний контроль
Змістовий модуль I. Загальна характеристика радіомовлення в Україні									
1.	<i>Виникнення і розвиток радіомовлення. Роль і місце радіомовлення в сучасному суспільстві. Функції радіомовлення. Радіоаудиторія.</i>	9	5	2	2			5	
2.	<i>Мова радіо. Виразальні засоби радіо.</i>	8	4	2	2			4	
3.	<i>Майстерність радіожурналіста.</i>	8	4	2	2			4	
4	<i>Програмування на радіо.</i>	11	5	2	2			7	
	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	2							2
	Разом	38	16	8	8			20	2
Змістовий модуль II. Жанри радіожурналістики									
5.	<i>Загальна характеристика жанрів радіожурналістики. «Прямий ефір» в програмах сучасного радіомовлення.</i>	8	4	2	2			4	
6.	<i>Інформаційні жанри на радіо.</i>	9	5	2	2			5	
7.	<i>Аналітичні жанри на радіо.</i>	8	4	2	2			4	
8.	<i>Документально-художні жанри на радіо.</i>	11	5	2	2			7	
	<i>Модульна контрольна робота № 2</i>	2							2
	Разом	38	16	8	8			20	2

**Змістовий модуль III.
Нові форми радіофіру**

9.	<i>Ігрові і авторські програми.</i>	11	5	2	2			7	
10	<i>Специфіка рекламного радіомовлення.</i>	19	7	2	4			13	
	<i>Модульна контрольна робота № 3</i>	2							2
	<i>Разом</i>	32	10	4	6			20	2
	<i>Разом за навчальним планом</i>	144	42	20	22		6	60	36

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Загальна характеристика радіомовлення в Україні

Лекція 1. Виникнення і розвиток радіомовлення. Роль і місце радіомовлення в сучасному суспільстві. Функції радіомовлення. Радіоаудиторія. (2 год.)

Соціальні і науково-технічні передумови виникнення радіо. Радіо, як засіб зв'язку. Основні історичні періоди радіомовлення. Сучасний стан радіомовлення. Радіомовлення в системі ЗМІ. Функції радіомовлення. Пріоритети інформаційної, розважальної, комунікативної, рекламної функції, а також функції формування громадської думки. Можливості радіомовлення. Поняття радіоаудиторії. Інтереси радіослухачів. Мотиви прослуховування радіопрограм. Форми і методи вивчення аудиторії: аналіз пошти, опитування (анкети, інтерв'ю), спостереження.

Література: 2, 5–7, 11, 13, 15, 19, 23, 26, 28, 29.

Семінар 1. Радіомовлення в сучасному суспільстві. (2 год.)

Лекція 2. Мова радіо. Виразальні засоби радіо. (2 год.)

Слово – головний виразальний засіб. Дикція, інтонація, правильність вимови. Інформаційна точність мови радіо. Вербальні і невербальні засоби інформації. Ефективність впливу радіопрограм на слухачів.

Література: 2, 7, 9–13, 22, 28, 31.

Семінар 2. Характеристика виразальних засобів радіо. (2 год.)

Лекція 3. Майстерність радіожурналіста. (2 год.)

Професійні знання, навички і навички журналіста. Індивідуальна організація роботи радіожурналіста: особистий архів, фонотека, словники. Особливості роботи з мікрофоном. Студійний запис. Взаємодія з режисером і звукооператором. Психологія спілкування радіожурналіста з інтерв'юером. Індивідуальний стиль радіожурналіста.

Література: 2, 7, 10–13, 20, 27, 28, 31.

Семінар 3. Майстерність радіожурналіста. (2 год.)

Лекція 4. Програмування на радіо. (2 год.)

Структура і організація мовлення в Україні. Організація мовлення на державному радіо: ранкові, добові, вечірні, нічні блоки, передачі вихідного дня. Тенденції програмування ефіру на комерційній і державній радіостанції. Поняття формату радіостанції.

Література: 2, 12, 13, 31.

Семінар 4. Особливості програмування на радіо. (2 год.)

Змістовий модуль II. Жанри радіожурналістики

Лекція 5. Загальна характеристика жанрів радіожурналістики. (2 год.)

Становлення і розвиток системи жанрів радіожурналістики. Жанрова класифікація на радіо: інформаційно-подієві, аналітичні, документально-художні жанри. Їх зв'язок і взаємодія в радіопрограмі. Занепад деяких жанрів в сучасній радіожурналістиці.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Семінар 5. Аналіз жанрів радіомовлення. (2 год.)

Лекція 6. Інформаційні жанри на радіо. (2 год.)

Інформаційна замітка, як основний жанр випуску новин. Жанрові особливості *радіозаїмки*: оперативність, подієвість, достовірність, актуальність. Види заміток на радіо. *Радіоінтерв'ю*. Запитально-відповідальна форма – основна жанрова особливість інтерв'ю. Класифікація запитань в інтерв'ю. Різновиди інтерв'ю. *Радіорепортаж*. Основні жанрові особливості радіорепортажу: подієвість, оперативність, динамічність, активна роль автора, емоційність. Різновиди репортажу. Прийоми роботи радіорепортера з мікрофоном. *Радіозвіт*. Позиція автора. Радіозвіт в програмі передач. *Інформаційний випуск на радіо*. Основні принципи верстки інформаційного випуску: принцип перевернутої піраміди, блочний принцип, географічний принцип. Джерела і відбір інформації. Оформлення випуску. Методи подання інформації. Екстрені і тематичні випуски. Сучасні проблеми радіоінформації.

Література: 1, 2, 7, 10–13, 17, 20, 22, 31.

Семінар 6. Аналіз інформаційних жанрів на радіо. (2 год.)

Лекція 7. Аналітичні жанри на радіо. (2 год.)

Коментар. Місце і значення коментаря в радіопрограмі. Коментар, як розвиток інформаційного повідомлення. Коментар, як аналітичний жанр. Види коментаря. *Бесіда*. Специфіка радіобесіди, як одного з провідних жанрів радіопубліцистики. Основні вимоги до бесіди: розмовність, чіткість, діалогічність. Види бесід. Специфіка створення і проблематика *огляду, розслідування, рецензії, виступу на радіо*.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Семінар 7. Аналіз аналітичних жанрів на радіо. (2 год.)

Лекція 8. Документально-художні жанри на радіо. (2 год.)

Специфіка документально-художніх жанрів на радіо. *Нарис*, як основний жанр документально-художньої публіцистики. Поєднання документальності (роль героїв, застосування шумів, звуків) і художності (художній образ, композиційність). Емоційний вплив на слухача. Особливості мови і стилю. Види нарису.

Характеристика і особливості *радіозамальовки, радіофельстона, радіокомпозиції*. Документально-ігрові жанри на радіо. Специфіка функцій ігрових жанрів.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Семінар 8. Аналіз документально-художніх жанрів на радіо. (2 год.)

Змістовий модуль II. Нові форми радіоефіру

Лекція 9. Ігрові і авторські програми.

Причини виникнення авторських програм в ефірі. Функціональні особливості і структурування авторських програм. Професійні навички, необхідні для ведення авторської програми. Специфіка аналітичних авторських програм. Історія становлення і особливості функціонування ігрових програм на радіо. Мотиви аудиторії і методи привлечення уваги слухачів в ігрових програмах. Типи ігрових програм. Типові помилки роботи ді-джея в прямому ефірі і методи їх подолання. Зародження нових форм ефіру («reality-шоу», «автобіографія»). Специфіка дитячих радіопрограм.

Література: 2, 5, 9, 18, 20, 31, 33.

Семінар 9. Аналіз ігрових і авторських програм на радіо. (2 год.)

Лекція 10. Специфіка рекламного радіомовлення. (4 год.)

Структура і характерні прийоми рекламного радіотексту. Рекламні жанри на радіо. Самореклама як важлива складова радіоформату. Реклама і рейтинг ефіру. Основні моделі озвучення рекламних текстів.

Література: 10–13, 17, 18.

Семінар 8. Аналіз реклами на радіо. (2 год.)

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Радіовиробництво»

Разом: 144 год., з них 20 год. – лекції, 22 год. – семінарські заняття, , 6 год. – модульні контрольні роботи, 60 год. – самостійна робота, 36 год. – семестровий контроль.

Таблиця 3

Тиждень	I	II	III	VI	V	VI	VII	VIII	IX	X
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				Змістовий модуль III	
Назва модуля	Загальна характеристика радіомовлення в Україні				Жанри радіомовлення				Нові форми радіофіру	
Кількість балів за модуль	100 балів				100 балів					
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Бали										
Теми лекцій	Розвиток радіомовлення - I б.	Мова радіо. Виразальні засоби радіо - I б.	Майстерність радіожурналіста - I б.	Програмування на радіо – I б.	Загальна характеристика жанрів радіожурналістики – I б.	Інформаційні жанри на радіо – I б.	Аналітичні жанри на радіо – I б.	Документально-художні жанри на радіо – I б.	Ігрові і авторські Програми – I б.	Специфіка рекламного радіомовлення – I б.
Теми семінарських занять	Радіомовлення в сучасному суспільстві – II б.	Характеристика виразальних засобів – II б.	Майстерність радіожурналіста – II б.	Особливості програмування на радіо – II б.	Аналіз жанрів радіомовлення – II б.	Аналіз інтонаційних жанрів на радіо – II б.	Аналіз аналітичних жанрів на радіо – II б.	Аналіз документально-художніх жанрів на радіо – II б.	Аналіз ігрових і авторських програм на радіо – II б.	Аналіз реклами на радіо – II б.
Самостійна робота	(10+5=15 балів)	(10+5=15 балів)	(10+5=15 балів)	(10+5=15 балів)	(10+5=15 балів)	(10+5=15 балів)	(10+5=15 балів)	(10+5=15 балів)	(10+5=15 балів)	(10+5=15 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)	
Підсумковий контроль	ІСПИТ									

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I.

Тема 1.

Радіомовлення в сучасному суспільстві.

План

1. Виникнення і розвиток радіомовлення.
2. Роль і місце радіомовлення в сучасному суспільстві.
3. Структура і організація радіомовлення в Україні.
4. Функції радіомовлення.
5. Радіоаудиторія. Як привернути увагу слухачів до повідомлення?

Завдання для самостійної роботи:

- зробити порівняльну характеристику державної і комерційної радіостанції, і визначити, які передачі (музичні, інтерактивні, розважальні, дитячі, літературні, інформаційні і т.д.) переважають в ефірі обраних радіостанцій. На основі отриманих даних оцінити ситуацію радіожурналістики в Україні;
- скласти сценарій і текст пізнавальної вікторини на тему «Журналістика – четверта влада». Записати вікторину в навчальній радіостудії (до 5 хвилин).

Література: 2, 5–7, 11, 13, 15, 19, 23, 26, 28.

Тема 2.

Характеристика виражальних засобів радіо.

План

1. Стилiстичнi особливостi радiомови.
2. Орфоепiчнi норми i типи вимови.
3. Специфiка радiомовлення.
4. Виразальнi засоби радiо (шуми, звуки, слово).

Завдання для самостiйної роботи:

- прослухати рiзнi програми на радiо. Проаналiзувати логiчнi й емоцiйнi наголоси, паузи, темпи звучання на радiо. На основi отриманих даних скласти словник мовних помилок. Визначити роль тональностi та iнтонацiї на радiо.
- написати матерiал на тему «Я – журналіст» (3 хв.). Адаптувати його пiд радiоповiдомлення. Начитати матерiал в навчальнiй радiостудiї з урахуванням iнтонацiї, дикцiї, правильної, чiткої вимови.

Лiтература: 2, 7, 9–13, 22, 28, 31.

Тема 3.

Майстерність радіожурналіста.

План

1. Організація роботи радіожурналіста: особистий архів, фонотека, словники, підготовка до інтерв'ю.
2. Психологія спілкування радіожурналіста з інтерв'юером.
3. Індивідуальний стиль радіожурналіста.
4. Різновиди радіомовлення. Типи радіопрограм.

Завдання для самостійної роботи:

- прослухавши радіопрограму проаналізувати роботу звукорежисера і ведучого. Виявити особливості підготовки радіопроеграми. Проаналізуйте роботу ді-джея на радіо.

- написати і записати сценарій передачі (на вибір): інформаційна радіопроеграма (новини), історико-культурологічна, соціально-економічна, освітньо-пізнавальна, релігійна радіопередача, передача для дітей і юнацтва, радіопродукція для молоді, літературно-драматична, музично-розважальна, рекламна передача.

Література: 2, 7, 10–13, 20, 27, 28, 31.

Тема 4.

Особливості програмування на радіо

План

1. Організація мовлення на державному радіо: ранкові, добові, вечірні, нічні блоки, передачі вихідного дня.
2. Формат радіостанції і аудиторія.
3. Стилiстика роботи радіожурналіста на радіостанціях різного формату.
4. Музичне мовлення – найважливіша складова радіоформату.

Завдання для самостійної роботи:

- прослухати державні і комерційні радіостанції. Скласти характеристику, визначити якість радіопрограм; порівняти розважальні програми комерційного каналу з подібними програмами державного радіо.
- дискусія перед мікрофоном. Обрати тему для дискусії. Написати сценарний план, запитання. Запис дискусії в навчальній радіостудії. Прослуховування і обговорення запису в групі.

Література: 2, 12, 13, 31.

Змістовий модуль II.

Тема 5.

Аналіз жанрів радіомовлення.

План

1. Жанри радіожурналістики: інформаційно-подієві, аналітичні, документально-художні жанри.
2. Жанри радіожурналістики, як метод пізнання і відображення дійсності.
3. «Прямий ефір» в програмах сучасного радіомовлення, тенденції розвитку і призначення.
4. Форми і жанри «прямого ефіру» («авторський канал» як синтез жанрів і форм; ведучий програм, ді-джей, включення з місця подій, прямий ефір в новинних програмах).
5. Підготовка і проведення передач в режимі «прямого ефіру».

Завдання для самостійної роботи:

- прослухати передачі різних радіостанцій. Визначити, які жанри найчастіше використовуються в радіопередачах. Зробити порівняльну характеристику жанрів.
- підготувати сценарій «круглого столу». Проведення «круглого столу», дискусії в прямому ефірі (в навчальній радіостудії). Студенти діляться на 2 групи, обирають тему круглого столу, складають питання, визначають посади і ролі присутніх. Прослуховування і обговорення записів в групі.
- підготувати сценарій передачі у прямому ефірі (вікторина, інтерв'ю). Записати передачу в навчальній радіостудії.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Тема 6

Аналіз інформаційних жанрів на радіо

План

1. Загальна характеристика інформаційних жанрів на радіо.
2. Замітка, як основний вид інформаційного матеріалу у випуску новин.

Задачі і можливості замітки як жанру.

3. Інтерв'ю, як журналістський метод отримання інформації. Підготовка до інтерв'ю.

4. Різновиди радіорепортажу. Методика проведення прямого немонтованого репортажу. Методика проведення репортажу на запис з подальшим монтажем.

5. Інформаційний випуск на радіо.

Завдання для самостійної роботи:

- підготувати і записати інформаційну замітку (до 2 хвилини).
- підготувати і записати проблемне інтерв'ю (до 5 хвилин).
- підготувати, провести і записати прямий немонтований радіорепортаж (до 5 хвилин).
- підготувати, провести і записати репортаж з подальшим монтажем (до 5 хвилин).
- підготувати і записати інформаційний випуску новин (за матеріалами інформаційних агентств, за поточний день).
- для виконання завдання студенту надається диктофон, можливість працювати в навчальній радіостудії.

Література: 1, 2, 7, 10–13, 17, 20, 22, 31.

Тема 7

Аналіз аналітичних жанрів на радіо

План

1. Загальна характеристика групи аналітичних жанрів: коментар, огляд, бесіда, дискусія.
2. Коментар і коментування інформації – схожість і відмінність. Структура коментаря.
3. Бесіда, як специфічна форма обговорення проблеми кількома компетентними учасниками. Роль ведучого в бесіді, професійні вимоги до ведучого.
4. Види дискусії в залежності від програмного формату радіостанції. Специфіка аналізу подій в дискусії.

Завдання для самостійної роботи:

- підготувати і записати коментар на актуальну тему (до 3 хвилин).
- підготувати і записати огляд газет (до 5 хвилин).
- підготувати сценарний план радіодискусії (до 5 хвилин).
- участь в радіодискусії в ролі ведучого, одного з експертів або редактора (до 15 хвилин).
- для виконання завдання студенту надається диктофон, можливість працювати в навчальній радіостудії.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Тема 8

Документально-художні жанри на радіо

План

1. Загальна характеристика документально-художніх жанрів: радіонарис, радіозамальовка, радіофельстон, радіокомпозиція.

2. Схожість і відмінність в порівнянні з літературними і газетно-журнальними прототипами.

3. Мова (слово, документальні шуми, музика), фабула, сюжет, композиція, монтаж – особливості виражальних засобів в документально-художніх жанрів радіожурналістики.

Завдання для самостійної роботи:

- прослухати передачі різних радіостанцій. Проаналізувати чи активно використовуються документально –художні жанри, і в яких саме передачах.
- написати матеріал (будь-який із вказаних жанрів) для запису. Під час монтажу і зведення використовувати документальні шуми і звуки.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Змістовий модуль III.

Тема 9.

Аналіз ігрових і авторських програм на радіо.

План

1. Характеристика ігрових і авторських програм.
2. Ігрові форми в молодіжному радіомовленні.
3. Дитячі радіопрограми.
4. Функції ді-джея в ефірі.
5. Структура і функції авторських радіопрограм.

Завдання для самостійної роботи:

- зробити аналіз ігрових передач на радіо. Визначити, які особливості ведення передачі, мета, цільова аудиторія, сприйняття, мова.
- написати сценарій ігрової програми. Записати в студії.
- зробити аналіз авторських передач на радіо. Написати сценарій авторської програми власної концепції та розробки. Записати в навчальній студії.
- зробити аналіз дитячих програм на радіо. Написати сценарій дитячої програми, записати матеріал в навчальній студії з використанням виражальних засобів. Прослуховування і обговорення записів в групі.

Література: 1, 2, 5, 29, 31.

Тема 10.

Аналіз реклами на радіо

План

1. Специфіка реклами радіостанцій фм-мовлення.
2. Реклама на державному радіо.
3. Прийоми рекламного радіо тексту.
4. Моделі озвучення рекламних текстів.

Завдання для самостійної роботи:

- прослухати рекламні повідомлення різних радіостанцій. Зробити порівняльну характеристику: особливості, специфіка, відмінності, цільова аудиторія, сприйняття, мова.

- підготувати і записати в навчальній радіостудії рекламне повідомлення. Прослуховування і обговорення записів в групі.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Тема 11.

Виступ перед мікрофоном.

План

1. Особливості журналістського виступу на радіо.
2. Значення інтонації і темпу мови.
3. Композиція виступу як фактор ефективності сприйняття.
4. Індивідуальний стиль диктора.

Завдання для самостійної роботи:

- прослухати виступи ведучих по радіо. Оцінити якість ведення передач.
- підготувати і записати матеріал дикторського виступу по радіо.

Врахувати: актуальність теми, відбір інформації, мова і стиль виступу, композиція і форма виступу, культура мови, правильність і точність вираження думки, змістовність, лаконічність, аргументованість, природність поведження перед мікрофоном, дикція, інтонація, темп і ритм, емоційність мови. Прослуховування і обговорення записів в групі.

Література: 1–5, 7, 21–27, 32,

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Радіовиробництво» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 4, табл. 5.

Таблиця 4

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	11	11
2.	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	11	11
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	11	55
4.	Робота на семінарському занятті (практичному) занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	11	110
5.	Робота в радіостудії	10	11	110
6.	Модульна контрольна робота	25	3	75
Максимальна кількість балів				342

Коефіцієнт: $342 : 60 = 5,7$

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, дискусії, екзамен.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 6.

Таблиця 6

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким

	чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
--	--

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: аналіз.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- конспекти лекцій;
- робоча навчальна програма;
- навчальна радіостудія;
- завдання для самостійної роботи;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);

ІХ. ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Роль і місце радіомовлення в сучасному суспільстві.
2. Історія українського радіомовлення
3. Виразальні засоби радіожурналістики.
4. Жанри радіожурналістики
5. Технологія підготовки радіопередач.
6. Формат радіомовлення.
7. Інформаційні жанри радіожурналістики.
8. Аналітичні жанри радіомовлення.
9. Документально-художні жанри радіомовлення.
10. Характеристика радіоаудиторії.
11. Майстерність радіожурналіста.
12. Етичний кодекс журналіста.
13. Культура мови як складова частина дикторської майстерності.
14. Лінгвістичні вимоги до радіотексту. Підготовка матеріалу до озвучення.
15. Типи і види радіопрограм.
16. Характеристика передач інформаційних жанрів мовлення.
17. Характеристика аналітичних передач.
18. Специфіка документально-художнього мовлення. Радіоспектакль, радіонарис.
19. Жанрова специфіка радіорепортажу.
20. Поняття «формат» в радіомовленні.

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Гоян О. Я.* Інформаційно-музичне радіомовлення для молоді (з досвіду українського радіо) // Журналістика. Преса. Телебачення. Радіо. – 1991. – Вип. 23. – С. 30-40.
2. *Гоян О. Я.* Основи радіожурналістики і радіоменеджменту: Підручник. – К., 2004.
3. *Гуревич П. С., Ружников В. Н.* Советское радиовещание: страницы истории. – М., 1976.
4. *Дубровин В. Б.* К истории советского радиовещания. – Л., 1972.
5. *Іванов В.* Теоретико-методологічні основи вивчення змісту масової комунікації. – К., 1996.
6. *Кузнецова О.* Основи масової комунікації. – Львів, 1996.
7. *Лизанчук В.* Радіожурналістика: засади функціонування. – Л., 2000.
8. *Любосветов Д. И.* Радиовещание и аудитория: некоторые особенности взаимодействия // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1999. – № 3. – С. 3–16.
9. *Любосветов Д. И.* Акустическая ЕФ природа радиовещания // Вестник Московского университета. Сер.10. Журналистика. – 1997. – № 3. – С. 37–47.
10. *Миронченко В.* Основи інформаційного радіомовлення. – К., 1996.
11. *Основы* радиожурналистики. – М., 1984.
12. *Радио: музыкальное, новостное, общественное...* / Под ред. В. А. Сухаревой. – М., 2001.
13. *Радиожурналистика: Учебник* / Под ред. А. А. Шереля. – М., 2000.
14. *Ружников В. Н.* Становление музыкального радиовещания // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1992. – № 5. – С. 36–43.
15. *Тхагушев И. Н.* Современное радиовещание в системе средств массовой информации // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1994. – № 6. – С. 3–14.

16. *Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопедичного словника.* – Л., 1997. – Вип. 4.

17. *Четвертакова И. В.* Тексты рекламных радиобращений: от мотивации к действию // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1996. – № 2. – С. 15–26.

18. *Ярошенко В. Н.* Информационные жанры радиожурналистики. – М., 1973.

Додаткова:

19. *Багдикян Б.* Монополия средств информации. – М., 1997.

20. *Браун Д. Р., Файерстоун Ч. М., Міцкевич Е.* Теле/радіо новини та меншини. – К., 1996.

21. *Бережкова С. Б.* «Железный занавес» был звукопроницаем (к 40-летию русской службы радио «Свобода») // Вестник Московского университета. Сер.10. Журналистика. – 1993. – № 2. – С. 52–62.

22. *Влияние* средств массовой информации на интересы детей и молодежи: Сб. науч. тр. – М., 1989.

23. *Іванов В., Мелещенко О.* Сучасні комп'ютерні технології і засоби масової комунікації. Аспекти застосування. – К., 1996.

24. *Средства* массовой коммуникации и международные отношения. – М., 1981.

25. *Любимов Б. И.* Великобритания и глобализация мирового теле- и радиовещания // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1999. – № 5, 6.

26. *Ляшенко Б.* Радио без тайн. – М., 1991.

27. *Москаленко А. З.* Реабілітація слова. – К., 1989.

28. *Музыря А. А.* Искусство слышать мир. – М., 1989.

29. *Набруско В.* Радіомовлення в Україні – чие? для кого? // Журналіст України. – 2001. – № 1. – С.66–67.

30. *Скуленко М. И.* Журналистика и пропаганда. – К., 1987.

31. *Смирнов В.* Формы вещания: Функции, типология, структура радиопрограмм: Учеб. пособие. – М., 2002.

32. *Сиберт Ф. С., Шрамм У., Питерсон Т.* Четыре теории прессы. – М., 1998.

33. *Справочник для журналистов стран Центральной и Восточной Европы.* – М., 1998.